

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Кафедра політології і міжнародних відносин

Світлана Вовк, Олена Меженська

Методичні рекомендації
з підготовки та захисту курсових робіт
циклу професійної підготовки за освітніми компонентами:
«Теорія політичних систем» та «Політична конфліктологія»

за освітньо-професійною програмою „Політологія”
спеціальності 052 Політологія
денної та заочної форми навчання

Електронне мережеве видання

Полтава
ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”
Полтава – 2024

**УДК 32.(075.8)
В-61**

Рецензенти:

Ляшенко Т. М.

– доктор політичних наук, провідний співробітник відділу відділу політичних інститутів та процесів Інституту політичних і етноціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса

Нужна Ю. С.

– кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціології ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Вовк С.О., Меженська О.В.

Методичні рекомендації з підготовки та захисту курсових робіт циклу професійної підготовки за освітніми компонентами «Теорія політичних систем» та «Політична конфліктологія» [Електронний ресурс] : для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою „Політологія” спеціальності 052 Політологія денної та заочної форми навчання / Світлана Вовк, Олена Меженська ; ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Електрон. текст. дані (1 файл). – Полтава : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка” , 2024.

У рекомендаціях висвітлені основні вимоги до підготовки, виконання, оформлення та захисту курсових робіт зазначеного профілю відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Для здобувачів закладів вищої освіти всіх форм навчання, викладачів.

УДК 32.(075.8)

*Обговорено та схвалено кафедрою політології і міжнародних відносин
(протокол № 6 від 19 січня 2024 р.)*

*Рекомендовано до друку вченою радою
ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
(протокол № ____ від ____ січня 2024 р.)*

© Вовк С.О., Меженська О.В., 2023
© ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ВИМОГИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....

1.1. Загальні положення.....

1.2. Основні етапи виконання курсової роботи.....

1.3. Структура, зміст й обсяги курсової роботи.....

1.4. Загальні вимоги до мови курсової роботи.....

1.5. Технічні вимоги щодо оформлення курсової роботи.....

1.6. Дотримання вимог академічної доброчесності.....

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Підготовка до захисту курсової роботи.....

2.2. Захист курсової роботи.....

2.3. Оцінювання курсової роботи.....

РОЗДІЛ 3. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

за освітнім компонентом: «Теорія політичних систем».....

за освітнім компонентом «Політична конфліктологія».....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ .....

ДОДАТКИ.....

ВСТУП

Сучасна вища освіта спрямована на формування професійної компетентності майбутнього політолога, здатного до творчої самореалізації, спроможного розв'язувати проблемні завдання у власній професійній діяльності.

Здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» виконують курсову роботу з «Теорії політичних систем» та «Політичної конфліктології», відповідно до робочих програм освітніх компонентів та плану навчального процесу підготовки бакалаврів-політологів денної та заочної форми навчання ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Курсова робота – є однією із форм самостійного наукового пошуку здобувачами, спрямованого на ефективне вирішення проблемних питань з тем, які вивчаються. Здобувачі збирають, вивчають та проводять порівняльний аналіз спеціальної наукової літератури, аналітичних матеріалів, публічної інформації, що дає їм можливість поповнювати і конкретизувати свої знання, орієнтуватися в стрімкому потоці наукової та політичної інформації, оцінювати суспільно-політичні явища і процеси.

Виконання курсової роботи є поєднанням самостійної навчальної та науково-дослідної роботи здобувачів, що передбачає перевірку і підтвердження якості набутих знань та вміння їх використовувати під час опрацювання теоретичних матеріалів і виконання конкретних практичних завдань з питань у галузі політичної науки.

Написання курсової роботи передбачає реалізацію таких завдань:

а) поглиблення й закріплення теоретичних знань, набутих здобувачами у процесі вивчення освітнього компонента;

б) розвиток навичок самостійної роботи з науковою (енциклопедичними виданнями, словниками, першоджерелами) та спеціалізованою літературою (довідниками, джерелами моніторингу та статистичних даних) тощо;

3) вироблення вмінь та навичок узагальнювати теоретичні матеріали й самостійно формулювати висновки;

4) формування вмінь та навичок розробляти пропозиції та практичні рекомендації, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору з досліджуваної проблеми й використовувати теоретичні знання під час вирішення конкретних практичних завдань.

У процесі виконання курсової роботи повинні розкриватися здатності здобувачів самостійно здійснювати пошуково-наукову діяльність, аналізувати і узагальнювати теоретичний та практичний матеріал, робити аргументовані висновки, вносити свої рекомендації з розроблюваної теми, виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

Виконання курсової роботи здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» за освітніми компонентами «Теорія політичних систем» і «Політична конфліктологія» розкриває наступні спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців.

Та демонструє наступні результати навчання:

РН08. Вміння використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки

РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

Тематика курсових робіт за освітніми компонентами «Теорія політичних систем» та «Політична конфліктологія» має відповідати завданням циклу професійної підготовки і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

Згідно з планом навчального процесу з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» курсова робота за освітнім компонентом «Теорія політичних систем» є обов'язковою для виконання всіма студентами другого року (3 семестр) денної та заочної форм навчання. Курсова робота за освітнім компонентом «Політична конфліктологія» є обов'язковою для виконання всіма студентами третього року (6 семестр) денної та заочної форм навчання.

В основу методичних рекомендацій покладено вимоги чинних нормативних документів (стандартів) щодо оформлення наукової роботи такого характеру, Положень ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» щодо організації освітнього процесу, організації контролю та оцінювання якості навчання студентів, дотримання вимог академічної доброчесності тощо, а також рекомендації різних навчально-методичних та довідкових видань.

Мета укладених методичних рекомендацій – допомогти здобувачам у написанні курсових робіт за освітніми компонентами «Теорія політичних систем» та «Політична конфліктологія».

РОЗДІЛ 1. ВИМОГИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Загальні положення.

Курсова робота є письмовою, самостійною виконаною навчально-дослідницькою роботою, що розкриває теоретичні і практичні аспекти обраної теми.

Виконання курсової роботи здійснюється на основі узагальнення вивчених теоретичних матеріалів, концепцій, положень, а також з використанням фактичних даних і передбачає вироблення здобувачами навичок аналізу змісту монографічних та дисертаційних робіт, наукової літератури, аналітичних та статистичних даних, розвиває вміння критичного мислення, правильно і аргументовано формулювати висновки та пропозиції за результатами проведеного дослідження. Виконання курсової роботи має істотне значення у підготовці кваліфікованого політолога і спрямоване на глибоке засвоєння програмного матеріалу.

Курсова робота виконується під керівництвом наукового керівника, завдання якого полягають у сприянні формуванню наукового мислення здобувачів, актуалізації ним набутих знань, генеруванні самостійності, неординарності, думок, логіки мислення, умовиводів, творчих навичок тощо.

Науковий керівник здійснює консультування здобувачів вищої освіти з питань написання плану роботи, визначення й обрання необхідної літератури, визначення змісту окремих розділів дослідження; контроль за дотриманням здобувачем регламенту підготовки та написання курсової роботи; перевірку якості виконання курсової роботи та її тексту на унікальність; готує рецензію на курсову роботу з її ґрунтовною характеристикою відповідно до визначених критеріїв оцінки.

Згідно навчального плану керівник курсової роботи затверджує графік консультацій і терміни періодичного звіту здобувачами. Науковий керівник веде постійне спостереження за процесом виконання здобувачем намічених перед ним завдань, результативністю реалізації наукових підходів у їх вирішенні, надає необхідні консультативні поради та рекомендації.

В установлений термін, завершена курсова робота подається на кафедру політології та правознавства для перевірки і рецензування науковим керівником. Керівник відзначає помилки, неточності, інші недоліки як у самому змісті курсової роботи, так і в її оформленні, упорядкуванні списку використаних джерел та літератури, додатків; звертає увагу на формат і характер інновацій, внесених здобувачем у розв'язання намічених завдань, також рівень верифікованості його авторських думок, тверджень, доведень тощо.

У тих випадках, коли виявлені в тексті огріхи, недоліки, помилки є особливо вагомими та суттєвими, курсова робота повертається здобувачу на доопрацювання.

1.2. Основні етапи виконання курсової роботи.

Курсова робота – це чітко спланований творчий процес, що складається з наступних етапів:

а) вибір та затвердження теми курсової роботи.

Від правильного вибору теми залежить успіх написання курсової роботи. Здобувачі обирають тему із запропонованого переліку або пропонують власну в межах освітнього компоненту за яким виконується курсова робота. Обираючи тему курсової роботи, здобувачам вищої освіти необхідно враховувати її відповідність власним науковим і практичним інтересам, наявним розробкам та можливостям збирання первинної інформації тощо.

Важливим критерієм при виборі теми курсової роботи, є її актуальність, хороша джерельна база та ступінь наукової розробки проблеми. Обираючи

проблему свого дослідження, необхідно упевнитися в можливості збору необхідного фактичного та аналітичного матеріалу, наявності необхідної наукової літератури. Джерельна база курсової роботи повинна відрізнятися достатньою повнотою і різноманітністю.

Наявність великої кількості праць учених за темою свідчить про її важливість, що полегшує здобувачу орієнтування в проблематиці. Але, з іншого боку, ця ж обставина є показником того, що студенту виявиться важче знайти нові аспекти в добре вивченому питанні, внести свій внесок у його висвітлення.

Актуальність обраної теми – це важливість вивчення обраної проблематики на даний момент.

Ступінь наукової розробленості – обов'язковий елемент у вступі курсової роботи і не тільки. Він нерозривно пов'язує актуальність теми дослідження та доповнює його.

Слід зазначити, що просто згадати прізвища мало. Необхідно дати коротку характеристику науковим статтям, дисертаціям чи монографіям, визначивши їх значущість та внесок у досліджувану проблему.

б) складання та узгодження з науковим керівником попереднього плану роботи.

Важливим елементом будь-якої науково-дослідної роботи є план, який визначає її структуру і спрямованість дослідження. Здобувач вищої освіти самостійно складає план курсової роботи на основі ознайомлення з літературними джерелами щодо обраної теми й узгоджує його з науковим керівником роботи. Обов'язковими структурними елементами плану є:

- вступ;
- перелік умовних скорочень (за необхідністю);
- 2-3 ключових, взаємопов'язаних, розміщених у логічній послідовності розділи, в яких має бути розкрита сутність обраної теми (можливе виокремлення підрозділів);
- висновки;

- список використаних джерел та літератури,
- додатки (за необхідністю)

Підготовлений здобувачем план обговорюється, коригується й затверджується науковим керівником

Наявність плану курсової роботи дозволяє висвітлити в ній не тільки ті питання, які відносяться до теми, але й забезпечить чіткість і послідовність у викладі матеріалу, допоможе уникнути прогалин і повторень, науково організувати самостійну працю і певною мірою заощадити час.

Для більш чіткого визначення кола питань, які необхідно розглянути в межах обраної теми дослідження, кожен пункт плану можна розділити на підпункти. Кожне окреме питання плану повинно бути присвячене аналізу тільки якоїсь частини (сторони) досліджуваного явища. Але при цьому, слід пам'ятати, що зайва деталізація плану недоцільна. Перша ознака неправильного складання плану – наявність у ньому питання, ідентичного назві теми курсової роботи.

Правильному складанню плану сприяє вірне визначення мети і завдань дослідження.

Мета дослідження – це загальна його спрямованість. Студент повинен чітко уявляти собі: на вирішення якої проблеми і на одержання якого результату зорієнтоване його дослідження.

Завдання дослідження – це конкретизація мети у вигляді сукупності конкретних цільових установок на аналіз і вирішення проблеми

в) добір і аналіз джерел та літератури за проблемою визначеною темою курсової роботи.

Після вибору теми і складання плану необхідно приступити до аналізу літератури та складання бібліографії, зокрема списку тих наукових робіт та інших джерел, які будуть покладені в основу написання курсової роботи, стануть її джерельною базою.

В основі успішного виконання курсової роботи лежить збір наукової інформації. По кожній темі рекомендовані основні джерела, які є в бібліотеці університету та в інших бібліотеках міста, електронних бібліотеках.

Крім монографічної літератури, можна почерпнути корисну інформацію про наявність джерел за темою дослідження з різних спеціалізованих журналів:

- Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. URL: <http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/fps-visnyk.pdf>
- «Politicus». URL: <http://politicus.od.ua/info.pdf>
- «Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право» URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/autoram.pdf>.
- PNAP (Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej). URL: https://cuesc.org.ua/images/informlist/PNAP_info.pdf
- Copernicus Political and Legal Studies.
- URL: https://cuesc.org.ua/images/informlist/Copernicus_info.pdf
- African Journal of Economics, Politics and Social Studies URL: https://cuesc.org.ua/images/informlist/AJEPSS_info.pdf
- а також з інших періодичних видань.

Поглиблене вивчення необхідної літератури доцільно починати з розгляду актуальних публікацій у яких висвітлюються досягнення в галузі політичних наук за останні 3-5 років. Іншу літературу вивчають у порядку, зворотному до хронологічного.

Безпосереднє ознайомлення з конкретним науковим або літературним джерелом розпочинають із ознайомлення зі змістом. Ретельне опрацювання передбачають джерела, їх розділи або глави та параграфи, які викликали особливу зацікавленість у розрізі досліджуваної проблеми. Аналітична робота здобувачів вищої освіти повинна бути спрямована на пошук положень, ідей та пропозицій щодо вирішення проблемних питань з обраної теми. Особливу увагу варто звернути на дискусійні питання й суперечливі позиції.

Під час опрацювання літератури необхідно на окремих аркушах або картках робити конспективні нотатки, виписки окремих цитат, статистичних даних тощо. Варто зазначати вихідні дані книг, брошур, статей, а також назву публікації, видавництво, місто та рік видання, номер сторінки, що допоможе при складанні списку використаних джерел та літератури, а також для остаточного оформлення виписаних матеріалів у курсовій роботі, з посиланнями на першоджерела.

У процесі роботи над науковою літературою необхідно звертати увагу на такі аспекти:

- порівняння різних думок, теорій, концепцій у межах проблеми дослідження;
- міждисциплінарний аспект соціально-політичних досліджень;
- понятійно-термінологічний апарат дослідження.

Типові помилки при аналізі літератури:

- описовий характер (конспект джерел);
- відсутність логіки в побудові теоретичної частини роботи;
- некритичність використання джерела;
- спотворення авторської думки;
- плагіат, пряме копіювання тексту з наукових джерел.

ЗАБОРОНА ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВИХ ПРАЦЬ КРАЇНИ-ОКУПАНТА. Забороняється цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та Білорусії.

Курсова робота, виконана тільки на базі підручників (навчальних посібників), без залучення додаткових джерел (монографій, наукових статей та ін.) визнається незадовільною.

г) формування змісту роботи за планом, написання основних розділів курсової роботи, оформлення висновків .

Після підбору відповідної літератури настає найважливіший і відповідальний момент в процесі підготовки курсової роботи.

На цьому етапі здійснюється опрацювання та систематизація зібраного матеріалу відповідно до пунктів плану курсової роботи, фіксується необхідність додаткової інформації.

До тексту курсової роботи варто включати лише ретельно відібрані та цілеспрямовано опрацьовані й перевірені власноруч матеріали. Робота над висновками дослідження, які повинні бути стислими, лаконічними, відповідати суті зробленого за кожним із намічених у роботі завдань. На цьому ж етапі впорядковуються необхідні ілюстраційні напрацьовані матеріали (схеми, діаграми, таблиці тощо), які допомагають розкривати суть висвітленого в основній частині роботи, слід упорядковано розмістити в додатках, редагуються зібрані матеріали й формулюються висновки.

У процесі остаточного редагування форматується стиль викладу матеріалу, корегуються окремі частини тексту, вдосконалюється формулювання думок, перевіряються орфографія та пунктуація, усуваються граматичні недоліки.

Завершується даний етап оформленням курсової роботи згідно із вимогами, зазначеними у третьому розділі методичних вказівок та інших документах.

г) оформлення курсової роботи, подання її на кафедру для реєстрації та рецензування та перевірки на академічну доброчесність.

Завершальний етап – оформлення курсової роботи. На цьому етапі науковий керівник остаточно перевіряє роботу, вносить (за необхідності) кінцеві корективи.

Після погодження остаточного варіанту тексту курсової роботи з науковим керівником, підготовлений відповідно до вимог, роздрукований текст роботи не пізніше ніж за 2 тижні до дати захисту, подається на кафедру політології та првознавства для реєстрації в журналі обліку курсових робіт і передачі на рецензування науковому керівнику.

Науковий керівник у рецензії до курсової роботи повинен зазначити позитивні сторони та недоліки, а також попередню оцінку якості виконання дослідження та зробити висновок щодо можливості допуску до захисту підготовленої роботи. Керівник роботи подає на кафедру рецензію (Бланк рецензії

наукового керівника наведений у додатках) а також акт перевірки тексту на академічну доброчесність.

Курсова робота може бути повернена здобувачу на доопрацювання у разі негативного відгуку керівника, або значної кількості запозичень чужих думок. Зокрема, якщо показники оригінальності тексту від 40% до 60% – робота приймається до розгляду після доопрацювання автором; якщо менше 40% – робота до розгляду не приймається і не може бути рекомендована до захисту, оскільки має суттєвий об'єм запозичень, що трактується як плагіат.

Курсова робота допускається до захисту згідно термінів та графіків якщо науковий керівник надав позитивну рецензію. Напередодні захисту студент отримує курсову роботу для ознайомлення з рецензією та задля своєчасної підготовки до відповідей на зауваження, які зазначені у рецензії.

д) робота з рецензією та доопрацювання курсової роботи за зауваженнями, зазначеними у рецензії;

У разі отримання позитивної рецензії з рекомендацією до захисту від наукового керівника, студент автоматично отримує допуск до захисту і готується до нього. Якщо рецензія керівника містить серйозні зауваження та висновок про необхідність доопрацювання роботи, студент повинен забрати роботу з кафедри, у відведений термін внести відповідні корективи, зауважені науковим керівником у рецензії, та пройти повторну процедуру реєстрації на кафедрі своєї роботи.

ж) підготовка презентації роботи до захисту.

До захисту студент готує доповідь з презентацією тривалістю 5-7 хвилин, яка демонструє основні положення та результати дослідження й висновки, узагальнення і пропозиції та ілюстративний матеріал (таблиці, графіки, діаграми, рисунки). Виступ здобувача повинен бути стислим, лаконічним та конкретним з використанням необхідного ілюстративного матеріалу.

з) захист курсової роботи.

Захист курсової роботи проводиться прилюдно, у присутності комісії, в складі трьох викладачів кафедри, у тому числі й керівника курсової роботи, до початку екзаменаційної сесії згідно з розкладом

У процесі захисту курсової роботи оцінюється глибина знань студента в досліджуваній галузі, його вміння вести дискусію, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору, відповідати на запитання. Після обговорення членами комісії здійснюється остаточне оцінювання рівня виконання, презентації та захисту курсової роботи.

Члени комісії в присутності здобувача вищої освіти виносять рішення про оцінку роботи. Курсова робота оцінюється за 100-бальною шкалою. Оцінювання курсової роботи здійснюється в два етапи: попереднє оцінювання курсової роботи керівником та оцінювання в процесі захисту. Оцінка за курсову роботу визначається, як середнє арифметичне між оцінкою, отриманою за попереднє оцінювання курсової роботи керівником та оцінкою, отриманою здобувачем вищої освіти в ході захисту курсової. Рішення щодо оцінки курсової роботи оголошується в день захисту, після чого оцінка зазначається на титульному аркуші роботи та виставляється у відомість і залікову книжку студента.

Курсова робота повинна відповідати наступним **вимогам**:

- - представляти собою самостійне дослідження однієї з актуальних проблем політичної науки, проведене на основі загальнотеоретичних знань, використання спеціальної літератури, що відноситься до теми;
- охоплювати всі основні питання теми;
- логічно та послідовно розкривати їх зміст;
- містити порівняльний аналіз відповідних суспільно-політичних доктрин, концепцій, точок зору окремих учених;
- свідчити про засвоєння студентом основних теоретичних положень;
- мати чітко виражену авторську позицію;
- демонструвати вміння студента працювати зі спеціальною літературою;
- мати теоретичну і практичну значимість;

- виклад матеріалу має бути чітким, з посиланнями на джерела, а також відповідати іншим вимогам, що пред'являються до оформлення рукописів.

Здобувач, який виявив серйозне ставлення до вибору теми курсової роботи, правильно розподілив час, працює планомірно, систематично та без поспіху, створює всі умови для успішного написання та захисту курсової роботи.

1.3. Структура, зміст й обсяги курсової роботи.

Курсова робота повинна мати чітку та логічну структуру роботи, мову викладення матеріалу та правил оформлення курсової роботи.

Курсова робота з освітніх компонентів «Теорія політичних систем» і «Політична конфліктологія» повинна мати наступну структуру:

- титульний аркуш (Додаток А);
- зміст (Додаток Б);
- перелік умовних скорочень (за необхідністю);
- вступ;
- основну частину, яка складається з розділів, кожний параграф з яких завершується стислими висновками;
- висновки;
- список використаних джерел (приклад оформлення у Додатку В);
- додатки (за необхідністю).

Титульна сторінка курсової роботи оформлюється за встановленим зразком (див. додаток) та є першою сторінкою курсової роботи, проте номер на ній не проставляється.

У **змісті**, який подається на початку курсової роботи, містяться назви й номери початкових сторінок усіх структурних компонентів роботи: вступу, розділів, підрозділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків, інших структурних частин.

Перелік умовних скорочень і термінів та їх розшифровка є неонов'язковою структурною частиною курсової роботи. Він оформляється за потреби й друкується двома колонками у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом. Якщо спеціальні терміни, скорочення, символи тощо, повторюються у роботі менш, як три рази, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні. У такому випадку перелік умовних позначень до змісту не включають.

Курсова робота, відповідно до плану, починається зі **Вступу** (рекомендований обсяг 2-3 сторінки), в якому обґрунтовується вибір теми, її актуальність, сучасний стан досліджувальної проблеми, питання вирішенню яких присвячено роботу та (практична значущість). У вступі дається загальна характеристика і рівень опрацювання проблеми у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, визначається мета та завдання курсової, об'єкт і предмет, розглядаються методи за допомогою яких проводилось дослідження; розкривається структура роботи, її основний зміст. дослідження.

Огляд літератури з теми дослідження, в якій включають найбільш цінні, актуальні роботи (15 – 25 джерел). Огляд має бути систематизованим аналізом теоретичної, методичної й практичної новизни, значущості, переваг та недоліків опрацьованих праць, які доцільно згрупувати таким чином: роботи, що висвітлюють історію розвитку проблеми, теоретичні роботи, які повністю присвячені темі, потім ті, що розкривають тему частково. Закінчити огляд треба коротким висновком про ступінь розкриття в літературі основних аспектів теми.

Актуальність теми окреслюється чітко та лаконічно через аналіз та порівняння визначеної проблеми з існуючими напрацюваннями та обов'язковим урахуванням доцільності дослідження обраної теми.

Мета курсової роботи – прогнозований результат дослідження, тобто суть мети дослідження полягає в тому, щоб вирішити якусь проблему (отримання нової інформації, наукових фактів за темою курсової роботи, формулювання

закономірностей та обґрунтування найбільш ефективних шляхів провадження освіти).

Зважаючи на це, у формулюванні мети слід вживати такі слова, як: «визначити», «виявити», «встановити», «розробити», «обґрунтувати», «довести», «перевірити» тощо.

Курсове дослідження передбачає розв'язання конкретних завдань, які логічно диференціюють та віддзеркалюють загальний контекст визначеної мети. Тому *завдання* формулюються студентом на основі теоретичного аналізу окресленої проблеми, оцінки стану та можливостей її розв'язання і мають відображати основні шляхи й етапи досягнення мети. По суті, завдання – це чіткі плановані дії, комплексний алгоритм досягнення мети. Такий підхід зумовлює формулювати завдання за допомогою дієслів: «вивчити», «описати», «встановити», «з'ясувати», «визначити», «порівняти» тощо.

Завдання курсової роботи повинні бути чітко сформульованими і відображати логіку та етапність здійснення дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження – як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. Вони повинні «міститися» у назві курсової роботи, тобто відображатися у її темі.

Об'єктом курсової роботи може бути явище або процес, які визначені проблемними й обрані для вивчення.

Предмет курсової роботи є вужчим поняттям, ніж його об'єкт. Він є частиною, стороною, елементом об'єкта й визначається відповідно до теми курсової роботи.

Методи дослідження, визначаються відповідно до мети та сформульованих завдань. У курсовій роботі слід подати чіткий перелік використаних методів дослідження із зазначенням того, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Цю позицію бажано розподілити на теоретичну і практичну (емпіричну) складові, тобто чітко зазначити, якими теоретичними та практичними методами будуть вирішуватися поставлені у курсовій роботі завдання.

Найбільш поширеними у використанні є загальнонаукові методи аналізу, синтезу, статистичний, структурно-логічний, порівняльний та ін), а також системний та ситуативний підходи (розгляд об'єкта чи предмета як певної системи й аналіз реальних ситуацій та пошук оптимального варіанту дій для кожної з них) і спеціальні методи збору та обробки інформації; методи проведення аналітичної роботи; методи прогнозування.

Теоретичне та\або практичне значення здійсненого дослідження містить опис можливості використання результатів та висновків у подальшому поглибленні знання з досліджуваної теми та можливості її подальшого вивчення в політології.

Апробація роботи. Обов'язкова участь в одній конференції та\або роботі круглого столу які проводяться на базі кафедри політології та правознавства навчально-наукового інституту історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук ДЗ «Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» для здобувачів вищої освіти.

Структура і обсяг роботи- передбачає опис структури курсової роботи із зазначенням кількості сторінок.

При написанні Вступу студент може скористатися рекомендаціями, наведеними в таблиці

Кліше наукового стилю

Таблиця 1

<i>Основні питання</i>	<i>Кліше наукового стилю</i>
Актуальність теми	У сучасній політичній науці особливої гостроти набуває тема (яка); актуальна проблема (чого); увагу вчених привертають такі питання, як (які).
Аргументація особистої зацікавленості автора	На сучасному етапі обрана нами тема набуває нового звучання. Вона вимагає певного переосмислення з позиції нових даних науки, потреб політичної практики. Авторський інтерес до цієї проблеми викликаний (чим). Ця проблема цікавить автора, насамперед (чому, з якої точки зору). Справжня проблема цікавить автора, насамперед (відносно чого, з точки зору чого).

Ступінь розробки теми	<p>Існує велика кількість літератури, присвяченої розгляду цієї теми, серед якої слід відмітити (перерахування).</p> <p>Висвітленню цього питання (проблеми, теми) присвячені наступні роботи (статті, монографії).</p> <p>Ця тема розглядається в наступних роботах (перераховуються роботи).</p> <p>Тема є маловивченою, деякі її аспекти розглянуті в наступних роботах (вказати перелік робіт).</p> <p>Більшість вітчизняних та зарубіжних вчених присвятили свої роботи дослідженню...;</p> <p>Суттєвий внесок у розвиток науки зробили такі вчені...;</p> <p>Такі відомі вчені як... у своїх роботах розглядали питання, пов'язані з...;</p> <p>Незважаючи на те, що проблемі було присвячено велику кількість наукових публікацій таких авторів, як ... деякі аспекти предмета дослідження, вимагають більш глибокого вивчення... тощо</p>
Використання в роботі наукових досліджень	<p>Деякі з них використані автором при написанні цієї роботи.</p> <p>Автор використав у своїй роботі такі з них (перераховуються дослідження).</p>
Мета курсової роботи	<p>Метою цього дослідження (цієї курсової роботи) є аналіз (чого саме), потреба систематизувати накопичений матеріал за цією проблемою; виявити найбільш характерні риси поняття (якого); особливості його прояву (де, в чому); визначити можливості більш ефективного використання.</p> <p>У зв'язку з цим, мета роботи визначається як (що), як розгляд (чого), метою цього дослідження є (що саме).</p>
Завдання дослідження	<p>Для досягнення мети автор ставить такі завдання (які).</p> <p>Наприклад, розгляд основних рис чого-небудь; аналіз цього явища в (політичній) сфері; формування поняття цього явища; аналіз особливостей цього процесу на території України, регіону, тощо.</p>

Основна частина курсової роботи (рекомендований обсяг 18-25 сторінок) **включає 2-3** розділи, які повинні містити підрозділи в яких логічно та послідовно розглядаються питання плану, спрямовані на змістовний аналіз предмета дослідження. Підрозділи розділів мають бути пропорційними за обсягом й логічно пов'язаними між собою. Будь-яке питання, як і робота загалом, повинні складатися з вступу, основної частини і висновку (висновку). Виклад змісту теми має здійснюватися в певній логічній послідовності.

- Уточнюється категоріальний апарат, на який слід спиратися при аналізі; чітко і конкретно викладається предмет дослідження, дається формулювання того чи іншого теоретичного постулату у вигляді розгорнутого

визначення. Наприклад, при розгляді місця і ролі держави в політичній системі необхідно спочатку розкрити зміст поняття «політична система», тобто виявити ознаки зазначеного явища і на їх основі сформулювати визначення поняття.

- Розкривається зміст питання, показується роль і значення досліджуваного питання, його місце в системі теоретичних положень і категорій.
- Підкріплення теоретичних висновків фактами практичної діяльності, української реальності.
- Наявність елементів полеміки. Не можна виробляти нові знання, не спираючись на критичну оцінку тих, які вже є.
- Робота має бути написана в авторському викладі й містити власні узагальнення і висновки до кожного з підрозділів.

Наприкінці кожного розділу потрібно зробити узагальнюючі висновки, щодо викладеного в даному розділі матеріалу та зробити логічний перехід до матеріалу, представленого у наступному розділі.

Перший розділ курсової роботи повинен висвітлювати теоретичні основи досліджуваної проблеми й методологічні підходи до її розв'язання. Розділ повинен містити 2-3 підрозділи, рекомендований обсягом 8-10 сторінок.

Другий розділ. Як правило має прикладний характер і розкриває сучасний стан розвитку досліджуваного об'єкта. У даному розділі значну увагу варто приділити ґрунтовному роз'ясненню й аналізу чинників, які впливають на сучасний стан досліджуваної проблеми; виявленню її причин та закономірностей розвитку. У розділі розкриваються досягнення щодо висвітлюваного питання і зазначаються невирішені аспекти проблеми. Розділ повинен містити 2-3 підрозділи, рекомендований обсягом 8-10 сторінок.

Третій розділ курсової роботи (якщо такий передбачений темою та змістом) має бути поєднанням теоретичних знань і результатів аналізу сучасного стану об'єкта дослідження з визначенням можливих шляхів вирішення поставленого завдання. Зазвичай третій розділ присвячують обґрунтуванню засобів та\або заходів щодо покращення\вирішення проблемної ситуації,

прогнозуванню, виявленню резервів вирішення питання, яке досліджується. Розділ повинен містити 2-3 підрозділи, рекомендований обсягом 6-8 сторінок.

Висновки. На закінчення автор підводить підсумки проведеного дослідження. У висновках не слід переказувати зміст роботи, вони повинні бути чіткими, короткими та відповідати меті і завданням курсової роботи, сформульованим у вступі.

Кожен висновок рекомендується оформити окремим абзацом. У першому пункті висновків доцільно дати оцінку стану вивчення проблеми дослідження, далі – викласти результати дослідження, основані на висновках до кожного розділу курсової роботи. Практично це означає, що студент має дати коротку(не більше 3 сторінок) анотацію роботи, у якій чітко і лаконічно викласти теоретичні підстави роботи, перерахувати основні аналітичні висновки за результатами дослідження, вказати розроблені пропозиції чи засоби\заходи з вирішення проблеми з підкресленням конкретних результатів.

Список використаних джерел та літератури у курсовій роботі повинен включати складений за чинними правилами перелік усіх використаних джерел і літератури, які є актуальними і не містять застарілої інформації. До «Списку використаних джерел та літератури» необхідно включати всі джерела, що були вивчені під час підготовки курсової роботи, незалежно від того, чи мало місце цитування фрагментів публікацій, чи ні, тому загальна кількість опрацьованих джерел не може бути меншою за 17 пунктів.

Книги і статті розміщуються в «Списку використаних джерел та літератури» за прізвищами авторів, які подаються в алфавітному порядку, не розмежовуючи монографії і статті.

У разі використання публікацій (матеріалів) Інтернет мережі необхідно робити докладний опис джерела, відповідно до загальностворених з обов'язковою вказівкою на автора публікації та «адресу» сайту та датою звернення.

Нумерація усіх публікацій, включені до «Списку використаних джерел та літератури», повинна бути наскрізною.

Додатки до курсової роботи формуються у разі потреби за бажанням здобувача й містять матеріали, пов'язані з виконанням курсової роботи, які з певних причин не можуть бути включені до основної її частини. До додатків за необхідності доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти розкриття теми та сприйняття роботи: таблиці допоміжних цифрових даних; розрахунки; інструкції, методики; допоміжні ілюстрації тощо.

1.4. Загальні вимоги до мови курсової роботи.

Матеріал повинен викладатися грамотно з використанням наукового стилю писемної мови. Виклад не повинен містити повторів та не бути перевантаженим цитатами. Не допускається просте переписування літературних джерел, забороняється їх цитування без посилань.

Характерною ознакою писемної наукової мови є формально-логічний спосіб викладу матеріалу. Це знаходить своє відображення в усій системі мовних засобів та мовних конструкцій, які використовуються у наукових роботах для виконання функції зв'язку між реченнями (Додаток Д)

Для наукового тексту характерними є смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Тут найважливішим засобом вираження логічних зв'язків є спеціальні функціонально-синтаксичні засоби зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, потім, по-перше, по-друге, отже*), заперечення (*проте, тимчасом, але, тим не менше, аж ніяк*), причинно-наслідкові відношення (*таким чином, тому, завдяки цьому, відповідно до цього, внаслідок цього, крім того, до того ж*), перехід від однієї думки до іншої (*тепер звернімося до..., розглянемо, зупинимось на..., розглянувши..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на..., необхідно розглянути...*), результат, висновок (*отже,*

як висновок, на закінчення зазначимо, все сказане дає змогу зробити висновок, підсумовуючи, слід сказати...).

Особливістю мови наукової прози є також відсутність експресії. Звідси домінуюча форма оцінки – констатація ознак, притаманних слову, яке визначають. Тому тут більшість прикметників є частинами термінологічних виразів.

Обов'язковою вимогою об'єктивності викладу матеріалу є також вказівка на джерело повідомлення, автора висловленої думки чи якогось виразу. У тексті цю умову можна реалізувати за допомогою спеціальних вставних слів і словосполучень (*за повідомленням, за відомостями, на думку, за даними, на нашу думку* тощо).

В українській науці існує неписане правило замість «я» використовувати «ми» з огляду на те, що представлення суб'єкта авторства як формального колективу, що надає більшої об'єктивності. Займенник «ми» та його похідні набагато краще передає й відтінює такі тенденції наукових досліджень, як інтеграція, колективність творчості, комплексний підхід до вирішення проблем.

1.5. Технічні вимоги щодо оформлення курсової роботи.

Текст курсової роботи виконується на стандартних аркушах формату А4 (210x297) і розміщується на одній стороні аркуша. Тип шрифту – Times New Roman. Шрифт основного тексту – звичайний, розмір 14пт.; абзац – 1,25; міжрядковий інтервал – 1,5; текст повинен бути відформатованим по ширині.

Кожна сторінка має однакові поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє, нижнє – 20 мм. Загальний обсяг курсової роботи, виконаної на комп'ютері, – 25-35 сторінок. Сторінка тексту повинна містити 38-40 рядків по 68-70 знаків. Оформлена курсова робота повинна бути переплетеною.

В роботі дозволяється виділяти важливий текст таким чином: **напівжирний**, *курсив*, **напівжирний курсив** або підкреслений – але виділення по

всьому тексту повинні бути виконані *в одному стилі*. Не допускається виділяти частину тексту за допомогою інших шрифтів, крім Times New Roman, іншого розміру, крім 14, іншого інтервалу тощо;

Використовувані в роботі лапки повинні бути одного стилю: “” або «», або "" , або „”. Аналогічною є вимога і до стилю апострофів: ’ або ‘ або ’ – однаково по всьому тексту.

Зазначаючи в тексті роботи прізвища та ініціали дослідників, необхідно дотримуватись одного стилю: Вовк С., Новоскольцева Л. О. або С. О. Вовк, Л. О. Новоскольцева, або С. Вовк, Л. Новоскольцева. При цьому при наведенні переліку авторів слід подавати його за алфавітом. Між прізвищем та ініціалами (слідкуючи, щоб вони лишились в одному рядку) необхідно використовувати нерозривний пробіл (стандартне сполучення клавіш «Shift – Ctrl – Пробіл»).

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ» – друкують великими літерами симетрично до набору (по центру). Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Заголовки підрозділів друкують з абзацу маленькими літерами (крім першої великої). У кінці заголовка (назва підрозділів), надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовками (за винятком заголовка пункту) та текстом 2 інтервали.

Не можна починати абзац внизу сторінки, якщо на ній поміститься тільки один рядок з нього – в такому разі слід переносити весь абзац на наступну сторінку.

Виклад тексту кожного розділу, а також вступу, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та літератури, додатків починається з нової сторінки. Скорочення слів у тексті, крім загально прийнятих, не допускаються. Переноси слів у тексті не дозволяються.

Остаточний текст курсової роботи має бути не лише технічно правильно й акуратно оформленим, а й стилістично й синтаксично відредагованим.

Друкарські помилки, описки й графічні неточності, які виявилися під час написання курсової роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою на тому ж місці. Допускається не більше двох виправлень на одній сторінці.

Нумерація

Сторінки роботи нумеруються наскрізно й проставляються арабськими цифрами у правому нижньому кутку. Нумерація сторінок починається з титульного листа, при цьому Титульний аркуш та Зміст не нумеруються.

Позначення розділів роботи здійснюється арабськими цифрами (1,2,3), підрозділи – номером розділу та підрозділу через крапку (1.1.; 1.2.; 1.3. або 2.1.; 2.2...)

ЗМІСТ», «ВСТУП», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ» не мають порядкового номера.

Загальні правила цитувань та оформлення посилань на використані джерела та літературу.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого тексту слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст.

У тексті курсової роботи обов'язковими є посилання на використані джерела та літературу. Цитувань повинно бути не більше 10% на сторінку тексту. Використані думки (цитування) повинні бути максимально стислими та лаконічними і відповідати проблемі дослідження.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не

виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз "так званий";

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

Оформлення посилання здійснюється у квадратних дужках, де 1 цифра позначає порядковий номер джерела у списку використаних джерел та літератури, а 2(після коми) номер сторінки(сторінок) на якій(их) розміщено текст цитати або інформацію використану в роботі.

Наприклад, Відповідно до традицій постструктуралізму дослідники визначають політичний простір як реальність, що виникає в результаті автономної діяльності політичних акторів і складається з відносин політичного актора та інших акторів і агентів суспільства [5,с.46-49]; або «...«Суспільство – сукупність усіх засобів взаємодії та форм об'єднання людей, що склалася історично, мають спільну територію, загальні культурні цінності та соціальні норми, характеризуються соціокультурною ідентичністю її членів» [20].

Оформлення тексту таблицями, схемами, фотографіями тощо.

Цифровий, статистичний матеріал варто у тексті роботи подавати в таблицях, семах, ілюстраціях, тощо

Ілюстративний матеріал (фотографії, малюнки, схеми, карти тощо) слід подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній

сторінці. Він повинен мати назву, яку розміщують під ілюстрацією без крапки наприкінці. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 2.1.

Таблицю розміщують у тексті після першого посилання на неї. Використання таблиці варто проаналізувати й окреслити виявлені зв'язки, причини, результати, тощо..

Таблиця повинна мати заголовок, що окреслює її зміст і нумерацію, яка складається з номера розділу та порядкового номеру таблиці в цьому розділі.

Наприклад

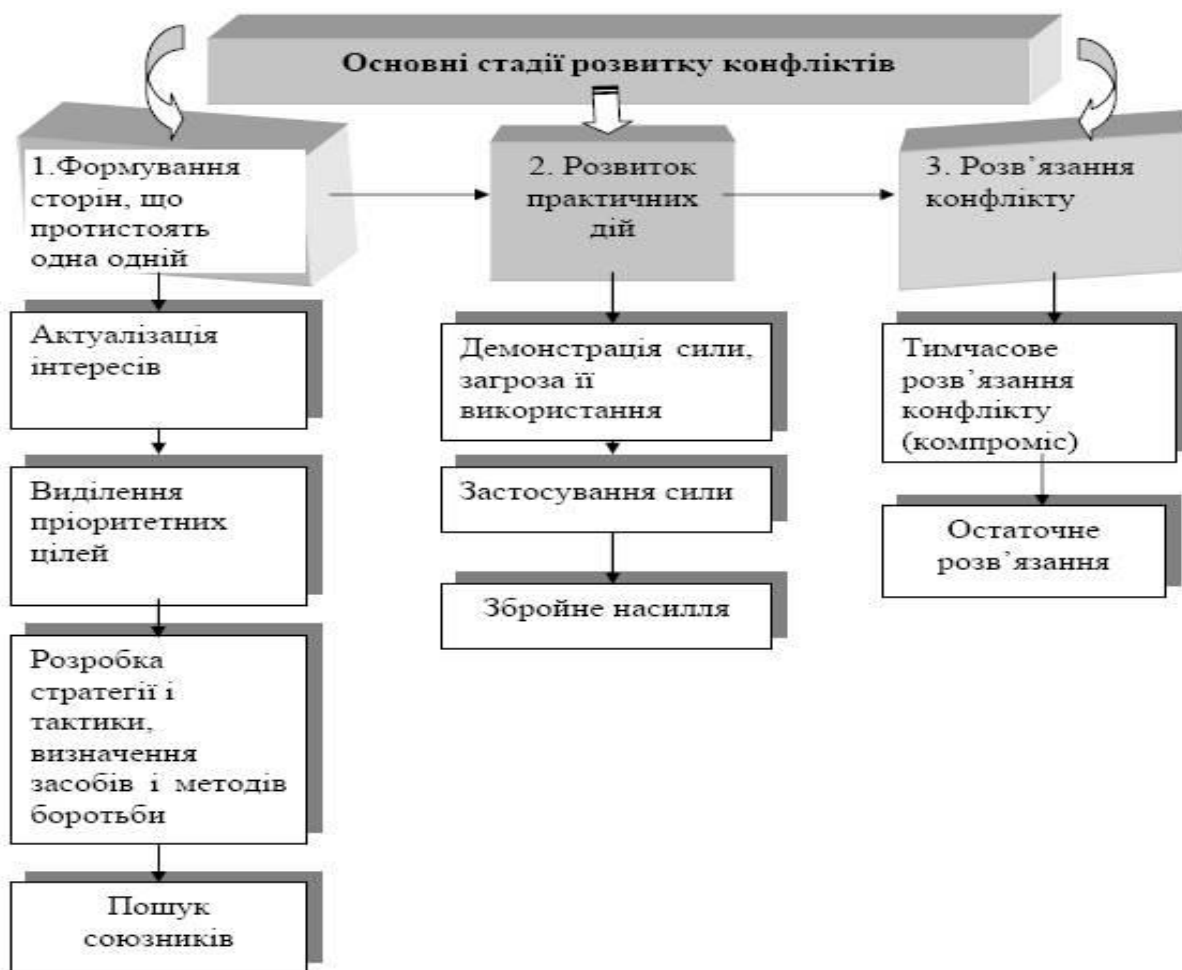
Таблиця 1.3

Тип партійної системи	Характеристики
Однопартійна система	
Двопартійна система	
Багатопартійна система	
Домінування партії з однією силою	

По можливості таблицю слід розташовувати на одній сторінці. Якщо ж рядки або графи таблиці виходять за формат аркуша, таблицю ділять на частини, які залежно від особливостей таблиці переносять на інші аркуші. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Схема – це зображення, виконане за допомогою умовних позначень і без дотримання масштабу. На схемах усіх видів повинна бути витримана стандартна однакова товщина ліній зображення – основних і допоміжних. Іноді для спрощення схеми різних систем зображують у вигляді прямокутників із простими зв'язками – лініями. Такі системи зазвичай називають блок-схемами

Рис. 2.2.

Бібліографічний опис списку використаних джерел та літератури необхідно оформляти з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».(Додаток...)

Додатки до курсової роботи розміщуються на прикінці тексту роботи. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки і мати заголовок, надрукований угорі з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ___» і велика літера, що позначає додаток.

Якщо додатків у курсовій роботі більше, ніж один, то їх слід позначати великими літерами української абетки, за виключенням літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (наприклад, Додаток А, Додаток Б тощо). Додаток повинен отримати відображення в змісті курсової роботи у вигляді посилань на нього в тексті самої роботи. Наприклад: «...детальніше результати проведеного анкетування викладені в додатку Д».

1.6. Дотримання вимог академічної доброчесності.

Згідно статті 42 Закону України «Про освіту» та «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» кожен здобувач має дотримуватися академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності при написанні курсової роботи та підготовці презентації *передбачає,*

- Оригінальність авторського тексту роботи;
- самостійне виконання всіх етапів підготовки та написання курсової роботи;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження, та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

- *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- *списування* – використання письмових робіт із зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Виявлення ознак академічної недоброчесності при написанні курсової роботи здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності:

Ч. 6 ст. 42 Закону України «Про освіту» визначає основні види відповідальності студентів за порушення академічної доброчесності, якими є:

- - повторне проходження оцінювання (повторний захист курсової роботи);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми (підготовка нової курсової роботи);

- позбавлення академічної стипендії;
- відрахування із закладу освіти та ін.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Підготовка до захисту.

Курсова робота не допускається до захисту, якщо:

- вона не носить самостійного характеру, списана з літературних джерел без посилань;
- основні питання курсової роботи не розкрито або викладено епізодично (фрагментарно);
- в тексті багато помилок граматичного, стилістичного та змістовного характеру.

Здобувачі, які не подали курсову роботу вчасно на кафедру не допускаються до її захисту.

Для виступу під час захисту курсової роботи студент завчасно повинен скласти доповідь яка повинна у стислому вигляді:

- - обґрунтувати актуальність теми та схарактеризувати структуру роботи;
- висвітлити постановку проблеми за темою дослідження;
- стисло викласти найбільш важливі положення та основний зміст роботи;
- описати методику й результати дослідження;
- окреслити можливості практичного використання результатів роботи,
- звернути увагу на висновки;
- визначити перспективи подальших досліджень з обраної тематики.

За бажанням здобувач може підготувати презентацію¹ своєї роботи за допомогою мульти-медіа. Основна мета презентації – підвищення сприйняття результатів захисту членами комісії та присутніми. Така презентація не повинна бути більшою за 5-7 слайдів, перший з яких – це назва роботи та Ім'я та ПРИЗВИЩЕ автора та ПІБ наукового керівника. Рекомендовано другий слайд присвятити меті, об'єкту та предмету дослідження, третій – опису структури роботи, наступні 2-3 слайди присвятити головним результатам дослідження по кожному з розділів курсової роботи, основні ілюстративні матеріали. За необхідності, текст виступу та презентації можна узгодити з науковим керівником.

2.2. Захист курсової роботи.

Захист курсової роботи проводиться відповідно до графіка, який затверджується рішенням кафедри, на якій виконується робота і погоджується з деканатом, в присутності комісії у складі керівника та двох-трьох членів кафедри. Безпосередньо у день захисту кафедрою надаються:

- - повний текст курсової роботи;
- - ілюстративний матеріал до курсової роботи (якщо його передбачено специфікою напряму підготовки);
- - матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи: друковані статті\доповіді які пвдтверджують участь у науково-практичних конференціях круглих стола..(якщо вони є);
- рецензія керівника (бланк рецензії наведено у Додатку Г) .

Для захисту роботи відводиться не більше 15 хвилин. Після доповіді члени комісії можуть ставити додаткові запитання по темі курсової роботи. За результатами захисту курсової роботи комісія на своєму закритому засіданні ухвалює рішення щодо оцінки кожної курсової роботи індивідуально. Результати

---

¹ Використовуйте безкоштовні програми для створення презентацій:

1.Canva. URL: https://www.canva.com/uk_ua/stvoryty/prezentatsii/

2.VistaCreate . URL: <https://create.vista.com/uk/create/presentations/>

захисту курсової роботи визначаються оцінками згідно шкали оцінювання, з урахуванням якості виконання всіх частин курсової роботи та рівня її захисту. Здобувач, який на захисті курсової роботи отримав незадовільну оцінку, допускається на повторний захист, тільки після виконання нового завдання.

Повторний захист курсової роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється. Рішення комісії оголошується прилюдно в день захисту курсових робіт. Воно може бути оскарженим у разі заяви здобувача на апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. Оцінка за курсову роботу заноситься до залікової книжки здобувача та в екзаменаційну відомість.

2.3. Оцінювання курсової роботи.

Курсові роботи є окремими кредитними модулями, що оцінюються за 100-бальною шкалою відповідно до критеріїв, розроблених і затверджених кафедрою, яка забезпечує їх виконання. Згідно з Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, затвердженого рішенням ученої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» протокол від 2020р., оцінювання здійснюється за наступними критеріями:

Критерії оцінювання курсових робіт

Таблиця 2

<i>Показник успішності здобувача (бали)</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за Національною шкалою</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
90-100	A	Відмінно	Оцінка « відмінно » ставиться за умови повного виконання всіх вимог щодо написання і оформлення роботи, повних і вичерпних відповідей здобувача на запитання та зауваження, демонстрації високого рівня теоретичної, наукової і практичної підготовки автора роботи.
Оцінка « добре » виставляється за наявності несуттєвих помилок в оформленні роботи, у виступі та відповідях здобувача:			
82-89	B	Добре	Робота виконана самостійно. Простежується творчий підхід до її виконання. Спостерігаються незначні помилки у визначенні об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження. Зміст роботи відповідає її плану. Основні аспекти проблеми

			висвітлено повно, логічно та послідовно. При викладенні матеріалу інколи спостерігається порушення логіки. Висновки представлені повно. Оформлення роботи відповідає вимогам. Захист показав обізнаність здобувача в предметі дослідження. Здобувач вільно відповідає на додаткові запитання.
74-81	C	Добре	Робота виконана самостійно. Спостерігаються незначні помилки у визначенні об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження. Зміст роботи відповідає її плану. Основні аспекти проблеми висвітлено відносно повно, хоча інколи простежується порушення логіки. Висновки представлені повно. Оформлення роботи відповідає вимогам, хоча у структурі не завжди витримана пропорційність частин. Захист загалом засвідчив обізнаність здобувача в предметі дослідження. В основному відповідає на додаткові запитання.
Оцінка «задовільно» ставиться при суттєвих недоліках у теоретичній і практичній частинах роботи, за відсутності прикладів і достатньої аргументованості у відповідях автора:			
64-73	D	Задовільно	Робота загалом відповідає вимогам, але виконана репродуктивно. Творчий підхід до виконання роботи не простежується. Спостерігаються помилки у визначенні об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження. Зміст роботи хоча і відповідає її плану, однак є поверховим та недостатньо структурованим. Основні аспекти проблеми висвітлені поверхово. В оформленні роботи є деякі недоліки. Захист засвідчив не повну обізнаність здобувача в предметі дослідження. На додаткові запитання відповідає невпевнено, поверхово
60-63	E	Задовільно	Робота загалом відповідає вимогам, але виконана недосконало, репродуктивно. Творчий підхід до виконання роботи не простежується. Допускаються помилки при визначенні актуальності, об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження. Зміст роботи є поверховим та недостатньо структурованим. Висновки представлені неповно. У оформленні роботи є багато суттєвих недоліків. Захист засвідчив не повну обізнаність здобувача в предметі дослідження. На додаткові запитання відповідає невпевнено, поверхово, деякі з них залишає без відповіді.
Оцінка «незадовільно» ставиться у тому разі, коли робота за багатьма параметрами не відповідає вимогам щодо її рівня виконання чи оформлення, а її автор не володіє фактичним матеріалом і має низький рівень теоретичної підготовки:			

35-59	FX	Незадовільно	Робота виконана фрагментарно. Спостерігаються суттєві помилки при визначенні актуальності, об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження або їх може не бути. Тема не розкрита. Висновки представлені неповно або відсутні. У оформленні роботи є багато суттєвих недоліків. Захист засвідчив необізнаність здобувача в предметі дослідження, неспроможність студента відтворити зміст роботи. На додаткові запитання не відповідає. Необхідно доопрацювати роботу, але повторний захист можливий.
1-34	F	Незадовільно	Робота не відповідає вимогам, захист показав відсутність необхідної підготовки студента та повну необізнаність студента в предметі дослідження. Або курсова робота не виконана. Тому повторний захист неможливий, студент повинен отримати нову тему.

Рейтингова оцінка за курсову роботу враховує зокрема такі показники:

- -актуальність;
- об'єктивне висвітлення стану питання з творчим використанням сучасних джерел інформації;
- практичне значення результатів;
- наявність посилань на джерела інформації;
- відсутність дублювання, описового матеріалу, стереотипних рішень, що не впливають на суть та висвітлення отриманих результатів;
- загальна та професійна грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу матеріалу;
- результати апробації, наявність публікацій з теми;
- якість оформлення;
- самостійність виконання;
- ступінь володіння здобувачем матеріалом дослідження.

Примірні критерії оцінювання виконання курсових робіт

Таблиця 3

<i>№ n/n</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1	Аналіз роботи	80
1.1	Чітка постановка задачі дослідження (актуальність, предмет, об'єкт, ідея, гіпотеза, мета, завдання, методи, наукова новизна, практична цінність, апробація тощо) меметодинаукова новизна, практична цінність, апробація тощо)	15
1.2	Повнота, чіткість, логічна послідовність викладу результатів дослідження самостійності і творчий підхід при висвітленні проблеми, посилання на літературні джерела тощо	30-40
1.3	Ілюстрований супровід теоретичних викладок (прикладні, малюнки, схеми тощо)	5-10

1.4	Аргументованість отриманих результатів роботи	5-10
1.5	Виконання вимог нормативних документів	5
1.6	Якість оформлення роботи	5
1.7	Дотримання графіку виконання роботи	5
2	Презентація результатів роботи	20
2.1	Ступінь володіння матеріалом	10
2.2	Чіткість і лаконічність відповідей на питання	5
2.3	Уміння відстоювати свою думку	5
Усього:		100

РОЗДІЛ 3. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Тематика за освітнім компонентом: «Теорія політичних систем»

1.Динаміка політичних систем: Вивчення механізмів зміни та адаптації політичних систем до зовнішніх та внутрішніх викликів.

2.Компаративний аналіз політичних систем: Порівняння структури, функціонування та еволюції політичних систем різних країн або регіонів.

3.Політичні інститути та їх роль у політичних системах: Аналіз впливу політичних інститутів на функціонування та стабільність політичних систем.

4.Взаємодія політичних систем на міжнародному рівні: Вивчення механізмів співпраці, конфліктів та взаємодії між національними політичними системами на міжнародній арені.

5.Політичні кризи та їх вплив на політичні системи: Аналіз причин, характеристик та наслідків політичних криз у різних політичних системах.

6. Політична культура як складова політичної системи: Вивчення ролі політичної культури у формуванні та функціонуванні політичних систем.

7.Трансформація політичних систем у посткомуністичних країнах: Аналіз процесів демократизації, відновлення та перетворення політичних систем після розпаду комуністичних режимів.

8.Виклики та загрози для сучасних політичних систем: Вивчення глобальних викликів, таких як глобалізація, тероризм, екологічні проблеми тощо, та їх вплив на сучасні політичні системи.

9.Моделі політичних систем: Аналіз різних моделей політичних систем (парламентська, президентська, змішана тощо) та їх характеристик.

**Тематика курсових робіт за освітнім компонентом «Політична
конфліктологія»**

- 1.Роль міжнародних організацій у розв'язанні політичних конфліктів:
- 2.Політичні конфлікти в Україні:
- 3.Геополітичні конфлікти в сучасному світі:
- 4.Транснаціональні та глобальні виклики у сфері політичної конфліктології:
- 5.Психологічні аспекти політичних конфліктів:
- 6.Збройний російсько-український конфлікт: медіа та інформаційні війни:
- 7.Жіночий досвід у політичних конфліктах:
- 8.Стратегії мирного врегулювання конфліктів.
- 9.Проблема політичних конфліктів у зарубіжній конфліктології.
10. Проблема політичних конфліктів в українській конфліктології.
- 11.Конфлікт як інструмент політики.

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Інститут історії, міжнародних відносин і соціально-політичних наук

Кафедра політології та правознавства

Курсова робота

з _____

(назва освітнього компоненту)

ТЕМА КУРСОВОЇ РОБОТИ

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 052 «Політологія»

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Керівник _____

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

Зразок структури роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1.	5
1.1.	9
1.2.	13
1.3.	
РОЗДІЛ 2.	19
2.1.	
2.2.	
2.3.	
ВИСНОВКИ	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	34
ДОДАТКИ.....	

*Приклади оформлення списку використаних джерел
з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015
«Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»*

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с. 3. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с. 4. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с. 5. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. 4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. 5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.

		6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Херсон, 2017. 212 с.
Три автори		1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автори і більше авторів		1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Вища математика : конспект лекцій / Ткачук Т.С. та ін. Київ, 2015. 82 с 3. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с. 4. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. 5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники		1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с
Без автора		1. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с. 2. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с.

	<p>4. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачево, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачево : МДУ, 2018. 226 с.</p> <p>5. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т.: Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.</p> <p>2. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т.3: Контроль у системі Державного казначейства. 432 с.</p> <p>3. Дендрофлора України. В 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л.І. Перхоменко. Київ : Наукова думка, 2012. 200 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с</p>
Дисертації	<p>Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с</p>
Частина видання	
Книги	<p>1. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212.</p> <p>2. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.</p>
Частина видання	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. Голодомор 1932-1933</p>

<p>матеріали конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>років: втрати української нації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. Адміністративне право України : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. Юридична енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>1. Коломєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. Проблеми законності. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>1. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. Юридичний вісник України. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14.</p> <p>2. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>

Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми: Університетська книга, 2007. 281с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).
Періодичні видання	1.Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. No 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). 2.Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, No 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).

РЕЦЕНЗІЯ

наукового керівника

на курсову роботу з _____

на тему _____

студента _____

спеціальності _____

групи _____ денної/заочної форми навчання

Навчально-наукового інституту соціальних і гуманітарних наук,

кафедри _____

Загальна характеристика роботи (виклад вступу та висновків роботи, ступінь опрацювання літератури (кількість джерел, частка статей, тез, монографій, наявність посилань), стиль викладення тексту): _____

Оформлення роботи (дотримання вимог, викладених у методичних вказівках): _____

Рівень підготовки студента (теоретична підготовка, практичні навички, вміння вести самостійне дослідження, тощо): _____

Ставлення студента до виконання роботи (дисциплінованість, виконання графіку підготовки, тощо) _____

Рекомендація роботи до захисту та оцінювання _____

Науковий керівник

(посада, місце роботи)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« _____ » _____ 20__ р.

Мовні конструкції,

які використовуються у наукових роботах для виконання функції зв'язку між реченнями

Мовна функція	Лексичні засоби	
Причина та її наслідок, Умова та наслідок	(і) тому, тому, що	
	оскільки	
	з чого звідки	виходить
	внаслідок	
	у результаті	
	на основі вищезазначеного, на підставі вказаного вище	
	у зв'язку з цим	
	залежно від	
	згідно з цим	
	у цьому випадку	
	за таких умов	
	у такому випадку	
	(а) якщо (ж)..., то ...	
що	свідчить	
	вказує	
	говорить	
	відповідає	
	дає можливість	
	дозволяє	
	сприяє	
має значення і т.п.		
	спочатку, насамперед, у першу чергу	

Часове співвідношення та порядок викладення	першим	кроком
	наступним, попереднім	
	одночасно, у той же час	
	поруч з цим, поряд з таким	
	попередньо, вище, раніше	
	ще раз, знову	
	потім, нижче, після цього	
	згодом, далі, пізніше	
	по-перше, по-друге...	
	зараз, нині, у цей(на цей) час, до цього часу	
	у минулі роки, останнім часом	
	на закінчення, з рештою, нарешті	
<i>Мовна функція</i>	<i>Лексичні засоби</i>	
Зіставлення та протиставлення	але, втім, зрештою, однак..	
	як.., так і.., так само ..	
	не тільки, але(і)	
	порівняно з, якщо.., то..	
	на відміну навпаки, на противагу	
	аналогічно, таким чином, також	
	з одного боку, з іншого боку	
	у той час, як; разом з тим	
Доповнення або уточнення	також і, до того ж, при цьому, разом з тим..	
	окрім того, більше того	
	понад	
	особливо	
Посилання на попередній або наступний вислів	тим більше, що	
	у тому разі, у випадку, тобто, а саме	

	як було	сказано, згадано
		показано
		доведено
		встановлено
	виходячи з міркувань	
	як підкреслювалось, вказувалось вище	
	згідно з цим	
	відповідно до цього	
	відповідним чином	
	у зв'язку з вищевикладеним	
	аналогічний, відповідний, подібний, такий	
	багато з них, один з них, дальший	
	більшість, більша частина	
керуючись положенням		
Узагальнення, висновок	дослідженням встановлено	
	як наслідок	
	таким чином, отже	
	у результаті, у кінцевому підсумку	
	звідси, з цього	витікає\виходить
		стає зрозумілим
		очевидно
	це	дозволяє зробити висновок
		дозволяє дійти висновку
		свідчить
на закінчення, і нарешті		
Ілюстрація	наприклад, для прикладу, як приклад	
	прикладом може бути (служувати)	
	у випадку, для випадку	

	про те може свідчити, що очевидно
Введення	розглянемо такі випадки
нової	зупинимось детально на
інформації	основні переваги..

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І. Методологія наукових досліджень і написання випускних кваліфікаційних робіт : методичні вказівки для здобувачів вищої освіти першого бакалаврського і другого магістерського рівнів з банківської справи. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 114 с. URL: <http://bs.wunu.edu.ua/images/files/mag/Magistr-2019.pdf>

2. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація) URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.

3. ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [На заміну ДСТУ 3582-97 ; чинний від 2013-08-22]. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.

4. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. 368 с.

5. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

6. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>

7. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт студентами за напрямом підготовки 6.030104 - Політологія. Уклад. доц. Т. Ф. Герасимчук. Рівне: РДГУ, 2016. 35 с.

8. Музиченко Г. В. Методичні рекомендації з підготовки та захисту курсової роботи з дисципліни «Загальна теорія політики» [для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові

науки» спеціальності 052 «Політологія»], ДЗ «Південноукраїнський нац. пед. ун-т імені К. Д. Ушинського» / Г. В. Музиченко, Н. П. Гедікова, С. М. Наумкіна. – Одеса: Вид-во «Університет Ушинського». 2019. 62 с.

9. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. — Тернопіль, 2014. 272 с.

10. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” URL: (https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/regulations_academic_integrity_2022.pdf) (дата звернення: 09.2023).

11. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (зі змінами) URL: https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/regul_quality_system_education_2022_zminy.pdf (дата звернення: 09.2023).

12. Положення про організацію освітнього процесу в ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” URL: https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/poloj_organiz_osv_prot_23122022.pdf (дата звернення: 09.2023).

13. Приклади оформлення використаних джерел: відповідно до Нац. стандарту України ДСТУ 8302:2015. ВД «Академперіодика» НАН України. Київ, 2016. URL: <http://histj.oa.edu.ua/assets/files/Posylannia.pdf> (дата звернення: 09.2023).

14. Про затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» першого(бакалаврського) рівня вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.07.2020р. № 911 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-052-politologiya-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti> (дата звернення: 09.2023).

